

Oog voor tijdelijkheid en dynamiek

Landschapskunstenaar Bruno Doedens
over de rol van tijdelijke landschappen

▷ 'Jaarringen', een van de landschapskunstwerken van Bruno Doedens uit 2006.

Het Nederlandse landschap, en ook de openbare ruimte, is voor een belangrijk deel ingericht op functionele grondslagen: kun je snel en veilig van a naar b komen, zijn er optimale productieomstandigheden, voldoet het aan de normen? Dat is een goede zaak, maar een belangrijk aspect van landschappen en openbare ruimte is daarbij onderbelicht: de ruimte als verhaal, als belevenis, als sociale verbinder.

Nu de samenleving als geheel minder vastigheid en verbinding biedt - denk alleen maar aan de lossere werk- en familiebanden en de ontkerkelijking - zoeken we naar andere vormen van hechting. De openbare ruimte vervult hierin een rol. Vastigheid is er vanzelf al aanwezig; de ligging van een weg bijvoorbeeld verandert vaak in geen eeuwen. Maar voor dat verhaal en die sociale verbinding is een nieuwe blik nodig, een blik die tijdelijkheid en dynamiek onderkent en inzet voor nieuwe vormen van hechting en sociale verbinding.

Tijdelijkheid en dynamiek van plekken is vanouds al volop aanwezig

Die tijdelijkheid en dynamiek van plekken is vanouds al volop aanwezig. Denk bijvoorbeeld aan een feest op het dorpsplein, of hoe de beleving van het landschap verandert als er ijspret is. Die situaties zijn tijdelijk maar de herinnering is levenslang. We zouden de openbare ruimte meer door de bril van de tijdelijke gebeurtenissen moeten bekijken.

In de projecten die ik opzet, laat ik dat tijdelijke karakter van het landschap zien. Altijd met betrokkenheid van (veel) mensen, niet alleen als participant, maar ook als cocreator. Dat inspireert mensen, die dat ook weer overdragen op mensen om hen heen. Dat gaat vanzelf als het een mooi en aansprekend project is. Het benadrukken van de grootsheid, dat je er bij wijze van spreken in kunt verdwalen, maakt het tot een landschap en dat werkt goed. Maar het kan ook klein zijn. Zo kun je iedere ochtend een kom met een goudvis op een plein neerzetten en 's avonds weer weghalen. Mensen gaan zich dan afvragen: hoe komt dat daar, wie zorgt ervoor? Het gaat leven, er ontstaat een mythe, een nieuw verhaal.

Hetzelfde kun je doen met projecten in de openbare ruimte. Leg bijvoorbeeld de bouw van een brug vast als was het een toneelstuk. Een nauwkeurig script is er al want een brug wordt niet zomaar aangelegd. Als we die manier van kijken een vaste plek geven in onze planningmethodiek, dan voegt ruimte een belangrijke dimensie toe: een permanente reeks van kleine en grote 'dorpsfeesten' die de openbare ruimte tot 'onze eigen' plek maakt. Een plek met verhalen, persoonlijke herinneringen en collectieve verbondenheid. ✨